

17.12.2025

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Eteläsataman saarten asemakaavan päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2023-011371 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Eteläsataman saarten asemakaavan päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, joka korvaa aiemmin 8.11.2023 päivätyn suunnitelman. Suunnittelualueella on laajennettu siten, että Katajanokaluoto on mukana rajauksessa. Valmisteluaineistoa on täydennetty Valkosaarelle ja Katajanokaluodolle esitettyjen viitesuunnitelmien osalta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Asemakaava on Valkosaaren, Luodon, Ryssänsaaren ja Katajanokaluodon ensimmäinen. Asemakaavalla pyritään turvaamaan alueen luonto- ja kulttuuriympäristöarvot sekä mahdollistamaan nykyisten merellisten palveluiden säilyminen ja kehittäminen. Suunnittelualue (saaret ja vesialue), sijaitsee Kaivopuiston ja Katajanokan kaupunginosassa. Asemakaava (kaavaratkaisu) koskee Valkosaarta, Luotoa, Ryssänsaarta ja Katajanokaluotoa sekä niiden ympärillä olevaa vesialuetta. Asemakaavan 14.11.2025 päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan asemakaava mahdollistaa Eteläsataman saarten kehittämisen siten, että samalla otetaan huomioon sen merkittävät luonto- ja kulttuurihistorialliset arvot ja soveltuvuus kaavan mukaiseen käyttötarkoitukseen. Tavoitteena on mahdollistaa saarten kehittäminen purjehdus-, virkistys- ja matkailutarpeisiin sekä ravintolatoiminnan jatkuminen.

Pääosa alueen vanhoista rakennuksista ympäristöineen suojellaan. Valkosaarelle ja Katajanokaluodolle on suunnitteilla virkistys-, veneilyn ja kilpapurjehduksen tarpeisiin uusia aallonmurtajia ja laitureita sekä toimintaa tukevia uudisrakennuksia alueen arvot huomioiden. Rakentaminen sovitetaan alueelle siten, että kulttuurihistorialliset-, rakennustaiteelliset-, maisemalliset- ja luontoarvot voidaan säilyttää.

Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016, jonka mukaan Valkosaari, Luoto ja Katajanokaluoto ovat merellisen virkistys- ja matkailun aluetta. Ryssänsaari on yleiskaavassa virkistys- ja viheraluetta. Helsingin kaupunki omistaa kaavoitettavan alueen maa- ja vesialueet lukuun ottamatta Katajanokaluotoa, joka on yksityisomistuksessa.

Rakennettu kulttuuriympäristö

17.12.2025

Suunnittelualue sijoittuu maakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen Helsingin empire-keskusta ja kivi kaupunki sekä Helsingin edustan merimaisema alueille. Helsingin edustan merimaisema on kulttuurihistoriallisesti monikerroksinen maisemanähtävyys, jota leimaa etenkin pitkä linnoitushistoria. Linnoitteiden ja muiden sotilastoiminnan synnyttämien rakenteiden ohella alueen maisemalliset arvot perustuvat luonnontilaisina säilyneisiin luotoihin, pitkiin ja avariin merinäkyymiin, maisemaa pohjoisessa reunustavaan Helsingin siluettiin sekä käyttöhistorialtaan monipuolisiin ja virkistyskohteina arvokkaisiin sisäsaariin. Alue on maisemallisesti yhtenäinen virkistys- ja matkailualue, jonka laivaväyliltä aukeaa edustavia näkymiä kohti Helsingin kaupunkialuetta. Merellinen Helsinki on yksi Suomen 27 kansallismaisemasta. Valkosaaret, Ryssänsaari ja Katajanokanluoto sijaitsevat myös Suomenlinnan maailmanperintökohteen suoja-alueella. Suunnittelualue sijoittuu lisäksi valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen ympäristöjen (RKY) Kaivopuisto, Olympiarakennukset ja Katajanokan vanha osa läheisyyteen.

Saarten kulttuuri- ja maisemahistoriallisia ominaispiirteitä ja arvoja on selvitetty ympäristöhistoriallisessa selvityksessä (Arkkitehtitoimisto Arkbyroo oy, 2023). Selvityksen yhteydessä kohteessa suoritettiin ympäristöhistoriallinen inventointi kenttätyönä. Inventointiin pohjautuva analyysi keskittyy suurmaisemaan ja saarten rajautumiseen nykyisessä ympäristössä sekä tarkastelee saarten kaupunkikuvallista asemaa.

Valkosaariin on alkujaan kuulunut kolme saarta: Eteläinen ja Pohjoinen Valkosaari sekä Valkosaarenkari (Bleholmsgrundet). Nykyisin Pohjoinen Valkosaari tunnetaan nimellä Valkosaari, ja siihen on yhdistetty täyttömaalla alun perin erillisenä saarena ollut Valkosaarenkari. 1800-luvun lopussa nykyinen Luodon saari tunnettiin vielä Eteläisenä Valkosaarena, mutta nimi on myöhemmin muutettu ravintolan vaikutuksesta Luodoksi (Klippan). Saariryhmään kuuluu myös Luodon eteläpuolella, noin 100 metrin etäisyydellä, sijaitseva pieni kallioinen luoto, Pikkuluoto. Kaavoitettavaan alueeseen kuuluu lisäksi noin 230 metriä Valkosaarista suoraan itään sijoittuva Ryssänsaari (Ryssholmen), joka ei nimellisesti kuulu Valkosaariin.

Saaret sijaitsevat näkyvällä ja tunnistettavalla paikalla merellisen Helsingin rannikkomaisemassa. Ne ovat osa Kauppatorin ja Eteläsataman rannoilta avautuvaa merkittävää merinäkyymää ja toimivat taustana myös Kaivopuiston itärannalta ja Katajanokan länsi- ja etelärannoilta avautuville merimaisemille. Eteläsatamaan säännöllisesti liikennöivät risteilijät ja lautat ohittavat saaret lähietäisyydeltä, ja saaret ovat näin tiivis osa Helsingin maisemaa ja siluettia myös mereltä käsin. Valkosaareen ja Luotoon ajaa myös vuorovene mantereelta.

17.12.2025

Nykyisin ravintolakäyttöön keskittynyttä Luotoa on maisemoitu puistomaiseksi. Valkosaari ja siihen yhdistetty Valkosaarenkari on keskittynyt ravintola- ja vierasvenesatamakäyttöön ja saarta on myös osin maisemoitu puistomaiseksi. Saarista pienin, Pikkuluoto, on rakentamaton ja luonnontilainen. Selvitysalueen saarten nykyinen rakennuskanta on rakennettu pääosin 1900-luvun alkupuoliskolla. Vanhin rakennus on Rysänsaarella sijaitseva alun perin 1800-luvulla rakennettu päärakennus, jonka tarkka rakennusvuosi ei kuitenkaan ole tiedossa. Rakennus on tyypillinen saaristolaisrakennus, jonka sijainti Helsingin edustalla on erityinen ja merkittävä. Myös Luodolla, Valkosaarenkarilla ja Valkosaarella on sijainnut paljon erilaisia 1800-luvulla rakennettuja rakennuksia, mutta ne eivät ole säilyneet näihin päiviin. Uutta rakennuskantaa selvitysalueella on vain vähän.

Valkosaarten saariryhmään kuuluvia saaria yhdistää yhteinen laivanrakennushistoria. Saarissa alkoi laivanveistotoiminta tiedettävästi jo 1700-luvun lopulla ja virallisesti ensimmäinen telakka perustettiin saarille vuonna 1803. Saarilla sijaitsi runsaasti erilaisia telakan toimintaan liittyviä rakennuksia ja laitureita. Saaret olivat telakkatoiminnan aikaan ympäristöltään paljaita ja ilmeeltään teollisia kallioluotoja.

1800-luvun loppupuolella laivanrakennustoiminta hiipui etenkin Valkosaarenkarilla ja Luodon saarella. 1880-luvulla, vuonna 1861 perustettu purjehdusseura, Nyländska Jaktklubben (NJK) vuokrasi Valkosaaren länsipuolella sijaitsevan pienen Valkosaarenkarin satama- ja klubitoimintaa varten ja siirsi sinne hirsisen vuonna 1881 Vehkasaarelle rakennetun paviljonkirakennuksen. Vain 15 vuotta Vehkasaarelta siirretyn paviljongin uudelleenrakennuksen jälkeen pursiseura NJK rakennutti Valkosaarenkarille uuden klubitalon, joka valmistui vuonna 1900. Tyyllisesti pitsihuvilaa muistuttavan paviljongin suunnitteli alkuvuodesta 1900 järjestetyn arkkitehtikilpailun voittaja arkkitehtitoimisto Estlander & Settergren. Rakennus vihittiin käyttöön jo elokuussa samana vuonna. Huvila suunniteltiin ja rakennettiin juuri Luodon ravintolan valmistuttua ja rakennukseen haettiin samaa koristeellisuutta ja näyttävyyttä.

Saarista vain Valkosaarella on säilynyt saarten historiaan olennaisesti liittyneen telakkatoiminnan rakennuksia. Telakkatoiminta säilyi Valkosaarella pisimpään, aina 1960-luvulle asti. 1960-luvulle tultaessa saaren telakkayhtiöiden vuokrasopimuksia ei enää jatkettu ja kaupunki päätti siistiä saaren. Valtaosa telakkarakennuksista purettiin. Telakatoiminnan päätymisen jälkeen 1960-luvulta lähtien Valkosaari on ollut pursiseura NJK:n käytössä. Valkosaarella säilyneet telakkatoimintaan liittyneet rakennukset on rakennettu 1900-luvun alkupuolella, ja niistä merkittävimmät ovat nykyisin juhlatilana toimiva suuri venevaja sekä vanha telakkamestarin talo. Rakennukset ovat säilyneet ulkohanmoltaan lähes alkuperäisinä. Valkosaarella on nykyisin useita purjehdus-

17.12.2025

seura Nyländska Jaktklubbenin rakennuksia. Vuonna 1900 valmistuneessa arkkitehtitoimisto Estlander & Zettegrenin suunnittelemassa paviljonkirakennuksessa toimii ravintola NJK. Paviljongissa toimii kaikille avoin ravintola sekä purjehdusseuran kanslia ja jäsenten kokoontumistilat. Saarella on myös purjehdusseura NKJ:n laitureita, venevajoja, varastoja ja teknisiä apurakennuksia. NJK:n Valkosaarenkarin sata-masta tuli Helsingin kaupungin virallinen vierassatama vuonna 1987. Nykyisin saarella on 125 laituripaikkaa veneille. Saarella on lisäksi vierasvenesataman toimintaan liittyvä apurakennus, jossa on wc-, pesu, sauna- ja suihkutilat.

Luodon saarella sijaitsee nykyään ravintola, sauna ja apurakennuksia. Luodon saarella sijaitsevasta Ravintola Klippanista on tehty rakennushistoriallinen selvitys (Arkkitehtitoimisto Ark-byroo oy, 2023). Ravintola Klippan rakennettiin 1800-luvun loppuvuosina kaupungin vuokrattua telakka- ja teollisuuskäytössä olleen saaren ravintoloitsija C.F. Nybergille. Nyberg palkkasi arkkitehtitoimisto Grahn, Hedman & Wasastjernassa työskentelevän arkkitehti Selim A. Lindqvistin suunnittelemaan saarelle näyttävän puuhuvilan. Puutarhasuunnittelija Svante Olssonilta tilattiin suunnitelmat maisemoimaan karun teollisuuskäytön muokkaama saari vehreäksi virkistysalueeksi. Koristeellinen ravintolarakennus valmistui saarelle vuonna 1899. Rakennus kuitenkin paloi kauttaaltaan jo seuraavan vuoden alkukevästä, minkä jälkeen se rakennettiin uudelleen alkuperäispiirustuksia mukaillen. Uudelleenrakennettu Klippan on muutamia käyttökatkoksia lukuun ottamatta palvellut yleisöä ravintolana tähän päivään asti.

Luodon hahmoltaan pyöreähkö saari nousee kukkulamaisesti keskiosansa kohden noin 12 metrin korkeuteen meren pinnasta. Ravintola Klippan rakennettiin näköalojen vuoksi kukkulan laelle. Teollisuuskäytössä ollut saari oli vielä 1800-luvun lopulla ravintolan valmistuessa pääosin paljasta kalliota. Yksi C.F. Nybergin kaupungin kanssa solmiman vuokrasopimuksen ehdoista oli, että kaupunginpuutarhuri Svante Olsson suunnittelee ravintolan ympärille puutarhan, joka valokuvista päätellen toteutui vasta rakennuksen valmistumisen jälkeen. Muutoksen myötä avoimesta ja kallioisesta saaresta muotoutui puistomainen ja vehreä ympäristö, joka yhtyi maisemallisesti vastarannan vehreään Kaivopuiston huvilakaupunginosaan.

Paviljonkimainen ravintolarakennus on tyyllisesti omaleimainen sekoitus jugendia, art nouveauta ja skandinaavisesta perinnearkkitehtuurista lainattuja aiheita. Kaksikerroksinen, hirsirakenteinen ja luonnonkivisokkelille perustettu rakennus näyttävine torneineen seisoo kukkulalla maamerkkimaisessa asemassa Helsingin edustalla. Ravintolan pihapiiriin kuuluu nykyisin saunaksi muutettu vanha pesutupa, joka sijaitsee saaren pohjoisrannalla sekä alun perin jääkellariksi rakennettu tiilinen

17.12.2025

varastorakennus. Apurakennukset on suunnitellut arkkitehti Selim A. Lindqvist vuonna 1904. Vuonna 1936 yksityisomisteinen ravintola myytiin Helsingin kaupungille ja kiinteistö on yhä kaupungin omistuksessa.

Ravintolarakennuksesta ja saunarakennuksesta tehtiin nykytilainventointi syyskuussa 2023 RHS:n yhteydessä. Ravintolarakennuksen ulkoasu on selvityksen mukaan säilynyt lähes alkuperäisenä. Suurimpia muutoksia ovat rakennuksen jalustalle lisätyt uudet terassit, myöhemmässä vaiheessa umpinaiseksi pellitetty tornin näköalatasanne sekä pohjoisjulkisivulle tehty ikkunamuutokset. Myös läntiselle toisen kerroksen parvekkeelle on lisätty uudet ovet. Ravintolan hyvin säilynyt ulkoasu on yksi sen tärkeimpiä arkkitehtonisia arvoja rakennuksen maisemallisen merkityksen vuoksi. Sisätilojen osalta ravintolan päätilat ovat säilyneet lähellä alkuperäistä asuaan. Suurimmat muutokset ovat tanssisalin yhdistäminen ravintolasaliin väliseiniä purkamalla sekä tanssisalin pohjoispuolen kabinetin avaaminen osaksi ravintolasalia.

Entiseen pesutuparakennukseen tehtiin väliseinä- ja käyttötarkoituksen muutos vuonna 1908. Muutoksen yhteydessä rakennuksen kylmä etelän puoleinen liiteriosa muutettiin lämmitetyksi sisätilaksi lisäämällä sinne kaakeliuuni. Muutoksen yhteydessä tila myös jaettiin kahtia keskeltä ja tilat osoitettiin piirustuksissa mankelihuoneeksi ja vintin osalta silityshuoneeksi. Muutossuunnitelmista vastasi arkkitehti Selim A. Lindqvist. Myöhemmin rakennuksen pohjoisen osan alakerros on muutettu saunaksi. Tilaan avattiin muutoksen yhteydessä kulmaikkuna ja rakennettiin takka. Muutoksen ajankohdasta ei ole tietoa. Pesutuvan kulmassa alun perin sijainnut kanala on myös purettu tuntemattomassa vaiheessa. Lisäksi rakennuksen alkuperäinen, päätyjen räystäältäään viistetty katto, on uusittu tuntemattomassa vaiheessa. Uuden katon päädyt ovat suorat.

Pesutuvan vierellä sijainnut alkuperäinen sikala on purettu ilmakuviasta päätellen ennen 1940-lukua. Ravintolan alkuperäinen jääkellari on edelleen paikallaan ravintolalle vievän tien varressa. Arkkitehti Selim A. Lindqvist on vastannut myös jääkellarin suunnitelmista. Jääkellari on säilynyt lähellä alkuperäisasuaan ja se toimii nykyisin varastona. Saaren uusinta rakennuskantaa edustaa ravintolan luoteiskulmalle huoltopihan yhteyteen vuonna 2011 rakennettu jäte- ja kaasuväestö.

Ryssänsaarella toimi läpi 1800-luvun meripelastusasema, mutta pääosin Ryssänsaari oli kuitenkin asuinkäytössä ja siellä asui etenkin kalastajia. Saari oli kaupungin omistuksessa, mutta saarta vuokraavat asukkaat rakennuttivat itse asuintalonsa saarelle. Meripelastusaseman ylläpito oli lisäehtona saaren vuokrasopimuksissa. Vuonna 1961 kaupunki osti saaren rakennukset. Ryssänsaari ei ole ollut 1970-luvulta lähtien enää vakituksessa asuinkäytössä. Saari on kuitenkin toiminut

17.12.2025

kalastustukikohtana vuokralaisten harjoittamalle kalastustoiminnalle. Saarella sijaitsee nykyisin kesäasunto sekä sauna talousrakennuksineen.

Katajanokanluodolla sijaitsee entinen luotsivartiotupa, joka rakennettiin pienelle kallioluodolle vuonna 1876. Rakennus, joka Museoviraston tietojen mukaan on ainoa 1870-luvun ulkoasussa säilynyt luotsivartiotupa, on arvokas esimerkki maamme luotsi- ja majakkahallinnon rakentamisesta ja rakennusperinnöstä. Luotsipäivystys saarella on lakkautettu. Vuonna 2002 tapahtuneessa tulipalossa luotsivartiotupa vaurioitui pahoin. Museovirasto arvioi tulipalon jälkeen, että interiöörikokonaisuus on kuitenkin osin säilytettävissä ja osin palautettavissa. Rakennuksen julkisivut ja katto jouduttiin suurelta osin rakentamaan uudestaan. Katajanokan luotsivartiotupa ja sen lähiympäristö on suojeltu rakennussuojelulain mukaisella suojelupäätöksellä, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut vuonna 2007.

Kaupunginmuseon kanta

Kaupunginmuseo on lausunut asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 14.12.2023. Museo on myös osallistunut asemakaavaan liittyviin neuvotteluihin. Aiemmassa lausunnossaan kaupunginmuseo piti asianmukaisena, että kaavaratkaisun myötä saarten kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaat rakennukset suojellaan sekä kokonaisuuden kulttuurihistoriallinen ja maisemallinen arvo säilytetään.

Valkosaaren ja sen laituralueitten käyttötarkoitukseksi on osoitettu asemakaavassa venesataman korttelialue LV. Alueella sallitaan koontumis-, ravintola- ja saunatilojen sijoittaminen. LV-korttelialueelle slk-alueen ulkopuolelle saa rakentaa enintään 15 k-m²:n kokoisia talousrakennuksia ja katoksia yhteensä enintään 50 k-m² asemakaavan merkityn kerrosalan lisäksi ja rakennusalan estämättä. Saaren rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokkaat rakennukset on suojeltu merkinnöin sr-1 ja sr-2. Lausuntoaineiston liitteenä olevassa viitesuunnitelmassa (24.9.2025) on havainnollistettu Valkosaaren kehittämisen suunnitelmia. Viitesuunnitelmassa on esitetty alueita, joille saisi rakentaa venekerhon toimintaa palvelevia rakennuksia. 1900-luvun alkupuolella Valkosaari oli lähes täyteen rakennettu ja saarella sijaitti lukuisia telakkatoimintaan liittyviä rakennuksia. Täydennysrakentamisen alueet on viitesuunnitelmassa sijoitettu näiden vanhojen telakkarakennusten paikalle. Kaupunginmuseo katsoo, että Valkosaaren täydennysrakentaminen harkituilla, saaren toimintaa palvelevilla rakennuksilla on perusteltua. Museo kuitenkin korostaa, että aluetta suunniteltaessa tulee mahdolliset uudet rakennukset ja rakenteet sovittaa mittakaavallisesti ja materiaaleiltaan arvokkaaseen merelliseen

17.12.2025

ympäristöönsä. Kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokaiden NJK:n ja Klippanin paviljonkien tulee myös säilyä maisemassa maamerkin omaisina rakennuksina.

Valkosaaren kiinteistölle 432–5–2 on myönnetty poikkeaminen rannan suunnittelutarpeeseen liittyen (20.9.2022). Päätöksen mukaan NJK saa rakentaa laiturit ja niitä suojaavan kelluvan aallonmurtajan alueelle. Kaupunginmuseo on lausunut poikkeamiseen liittyen (27.6.2022). Museo on myös kommentoinut suunnitelmia laitureihin sekä valaistukseen liittyen (16.11.2022, 6.2.2023). Lausunnossaan ja kommentissaan museo on tuonut esiin, että alueen suunnittelussa tulee huomioida sekä kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvo-kas kansallismaisema että sijoittuminen Unescon maailmanperintökohteen Suomenlinnan suoja-alueelle. Tämän takia suunnittelun tulee olla erityisen hienovaraista.

Asemakaavassa Luoto-saari on osoitettu matkailupalvelujen korttelialueeksi, jolla ympäristö tulee säilyttää RM/s. Asemakaavan mukaan alue on kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti, maisemallisesti tai puistohistoriallisesti arvokas. RM/s-korttelialueelle saa sijoittaa kokoon-tumis-, ravintola-, näyttely- ja saunatilaa. Käyttötarkoituksmerkintä mahdollistaa saaristomatkailun kehittämisen. Ravintola Klippan on suojeltu asemakaavassa suojelumerkinnällä sr-1. Entiselle pesutuvalla on osoitettu suojelumerkintä sr-2 ja talousrakennuksille on merkitty rakennusa- lueen rajat ja kerrosalat. Museo pitää suojelumerkintöjä asianmukaisina.

Klippanin rakennushistoriaselvityksessä nostetaan esiin, että ravintolan sisätilojen nykyisen, vaalean värimaailman alkuperäisyydestä ei ole säilynyt tietoa valokuvien tai suunnitelmien muodossa ja erillinen väritutkimus voisi antaa tietoa alkuperäisistä rakennuksen ulko- ja sisätiloissa käytetyistä väreistä. Museo suosittaa, että sisätilojen väritystä tutkitaan tarkemmin mahdollisten sisätiloihin kohdistuvien toimenpiteiden yhteydessä.

Museo pitää tärkeänä, että kaava-alueen rakennusten ja ympäristön suojelumääräyksiä tarkastellaan ja tarvittaessa täydennetään asema- kaavan laatimisen edetessä. Erityisesti NJK:n paviljonkirakennuksen, nykyinen ravintola NJK, sekä Klippanin ravintolarakennuksen suojelu- määräyksiä tulee tarvittaessa tarkentaa sisätilojen osalta asemakaavan laatimisen edetessä.

Ympäristöhistoriaselvityksen mukaan Ryssänsaaren päärakennus on tyypillinen saaristolaisrakennus, joka ajoittuu 1800-luvulle. Rakennus on keskeisen sijaintinsa puolesta myös maisemallisesti merkittävä. Asemakaavassa Ryssänsaari on osoitettu loma-asuntojen korttelialu-

17.12.2025

eeksi, jolla ympäristö tulee säilyttää (RA/s). Alue on kaupunkikuvallisesti, kulttuurihistoriallisesti, maisemallisesti tai puistohistoriallisesti arvokas. RA/s-korttelialueelle saa sijoittaa yhden loma-asunnon. Saaren 1800-luvulla rakennetulle päärakennukselle on osoitettu suojelumerkintä sr-2, jonka mukaan rakennus on rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokas. Saarelle on lisäksi merkitty nykyisten huonokuntoisten talousrakennusten ja saunan paikalle rakennusalat, joille on mahdollista rakentaa uusi rakennus. Rakentaminen on sovitettava ympäristöön ja rakennuskantaan. Museo katsoo, että suojelumääräykset ovat asianmukaiset.

Katajanokanluoto on osoitettu asemakaavassa matkailupalveluiden korttelialueeksi RM. Käyttötarkoituksmerkintä mahdollistaa saaristomat-kailun kehittämisen. Rakennusperintölailla suojellulle Katajanokanluo-don luotsituvalle on osoitettu rakennussuojelulain mukainen suojelu-merkintä srs. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan Katajano-kanluodolle palaneen rakennuksen paikalle suunnitellaan kesäpaviljonkia terasseineen. Viitesuunnitelman (Arkkitehtitoimisto Petäjä Oy, 3.1.2024) perusteella kesäpaviljonki olisi tyyliltään tyypillinen saaristo-laisrakennus, jossa on puinen punaiseksi maalattu ulkovooraus. Koska Katajanokanluodolla on tarkoitus mahdollistaa saaristomat-kailun kehittäminen, katsoo museo, että kesäpaviljonki on mahdollinen. Museo on kommentoinut alustavia suunnitelmia sähköpostitse (12.9.2024) ja to-dennut, että suuri terassi on saaristomaisemassa vieras elementti, mut-ta se olisi mahdollinen, mikäli se pystytään toteuttamaan ympäristöön sovitettuna (kevytrakenteisena) ja siten, ettei se korostu maisemassa liikaa. Tarkempaa kommentointia varten tulee kuitenkin esittää havain-nekuvia, joiden avulla terassialueen laajuutta ja vaikutusta maisemaan voi vielä tarkastella. Katajanokanluotoon liittyvistä suunnitelmista tulee myös pyytää Museoviraston lausunto.

Eteläsataman saarten asemakaavan suunnittelualueella ei ole tunnet-tuja kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kulttuuriperintö-kohteita. Museovirasto toimii vedenalaisen kulttuuriperinnön asiantunti-jana ja lausuu alueen vedenalaisesta arkeologisesta kulttuuriperinnös-tä. Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa päivitetystä ase-makaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö